

Trwajcie mocni w wierze

PIELGRZYMKA APOSTOLSKA DO POLSKI
OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI
ŚLADAMI JANA PAWŁA II

Trwajcie mocni w wierze

PIELGRZYMKA APOSTOLSKA DO POLSKI
OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI
ŚLADAMI JANA PAWŁA II

25-28 MAJA 2006

OPRACOWAŁ
ADAM WIECZOREK

Zdjęcia
RYSZARD RZEPECKI

INSTYTUT WYDAWNICZY PAX
WARSZAWA

Teksty przemówień i homilii Ojca Świętego Benedykta XVI
oraz teksty przemówień i wypowiedzi innych osób
zostały przytoczone za polskim wydaniem „L'Osservatore Romano”
27 (2006) nr 6-7 (284)

© Copyright by Libreria Editrice Vaticana

© Copyright by Instytut Wydawniczy Pax,
Warszawa 2006

Zdjęcia na okładce
Ryszard Rzepecki

Projekt okładki i redakcja techniczna
Ewa Dębicka-Szmagier
Adam Wieczorek

Korekta
Zespół

ISBN 978-83-211-1756-0

Wizyta apostolska Ojca Świętego Benedykta XVI w Polsce w dniach 25-28 maja 2006 roku była jego pierwszą pielgrzymką zagraniczną po podróży do Kolonii, zaplanowanej przez papieża Jana Pawła II. Była to pielgrzymka do miejsc bliskich papieżowi Janowi Pawłowi II. Benedykt XVI odwiedził Warszawę, Częstochowę, Kraków, Wadowice, Kalwarię Zebrzydowską oraz były hitlerowski obóz zagłady Auschwitz-Birkenau. Hasłem pielgrzymki były słowa z Listu św. Pawła „Trwajcie mocni w wierze” (1 Kor 16, 13). Słowa te nawiązują do wezwania Jana Pawła II z pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny: „Musicie być mocni mocą wiary!” (Kraków, 10 czerwca 1979 roku). Jednym z najważniejszych wątków pielgrzymki Benedykta XVI do Polski było wspomnienie jego wielkiego poprzednika na Stolicy Piotrowej, Jana Pawła II.

Kardynał Joseph Ratzinger kilka razy przebywał w Polsce. Po raz pierwszy arcybiskup Monachium i Fryzycji przyjechał do Polski w 1979 roku wraz z delegacją Konferencji Biskupów Niemiec. 7 czerwca był jednym z koncelebransów Mszy świętej o pojednanie narodów pod przewodnictwem Jana Pawła II na terenie obozu koncentracyjnego KL Auschwitz-Birkenau, a 10 czerwca uczestniczył we Mszy świętej na krakowskich Błoniach. W następnym roku był członkiem oficjalnej delegacji Konferencji Biskupów Niemiec, która w dniach 11-15 września 1980 roku przebywała w Polsce na zaproszenie Konferencji Episkopatu Polski. Niemieccy biskupi odwiedzili Jasną Górę, Trzebnicę, Wrocław, Opole, Oświęcim, Kraków oraz Warszawę. 12 września biskupi niemieccy wraz z biskupami polskimi uczestniczyli we Mszy świętej w kaplicy Cudownego Obrazu na Jasnej Górze. 13 września kardynał Joseph Ratzinger wygłosił kazanie *Wiara chrześcijańska a Europa* podczas Mszy świętej w bazylice Mariackiej w Krakowie. Również 13 września biskupi niemieccy modlili się w celi śmierci św. Maksymiliana Marii Kolbego w KL Auschwitz oraz zwiedzili Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. 14 i 15 września biskupi niemieccy przebywali w Warszawie. 31 maja 1981 roku kardynał Ratzinger przybył do Warszawy jako przedstawiciel biskupów niemieckich na prośbę kardynała Stefana Wyszyńskiego. 26 czerwca 1983 roku, pięć dni po drugiej pielgrzymce Jana Pawła II do Ojczyzny, kardynał Joseph Ratzinger, prefekt Kongregacji Nauki Wiary, przewodniczył pielgrzymce mężczyzn i młodzieży męskiej na Górę Św. Anny – odprawił Mszę świętą i wygłosił kazanie na temat drogowskazów wiary. Podczas tego pobytu poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła filialnego parafii Kąty Opolskie pw. Trójcy Świętej w Choruli, odwiedził parafię Krowiarki koło Raciborza, rodzinną parafię arcybiskupa Alfonsa Nossola we wsi Brożec oraz Wyższe Seminarium Duchowne Śląska Opolskiego w Nysie. 23 paź-

dzielnika 1988 roku kardynał Ratzinger otrzymał doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wygłosił wykład pt. *Człowiek – reprodukcja czy stworzenie?*, a następnego dnia odwiedził wraz z kardynałem Franciszkiem Macharskim sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej. 19 kwietnia 1999 roku przebywał z jednodniową wizytą w Krakowie – wziął udział w promocji dwóch książek wydanych przez wydawnictwo „Znak” (*Nowa pieśń dla Pana* i *Prawda, wartości, władza*) i wygłosił wykład *Jedność wiary i wielość kultur. Refleksje związane z encykliką Fides et ratio*. 27 października 2000 roku kardynał Ratzinger otrzymał doktorat *honoris causa* Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, wygłosił wykład *Wiara i teologia*, poświęcony relacjom wiedzy i teologii. Podczas tej wizyty (27-29 października) w Henrykowie nałożył tuniki alumnom pierwszego roku Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławiu, uczestniczył w inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Opolskim oraz odwiedził Oleśnicę, gdzie w parafii Miłosierdzia Bożego poświęcił figurę Chrystusa Króla Wszechświata. 25 maja 2002 roku w katedrze w Radomiu kardynał Joseph Ratzinger udzielił sakry biskupiej ks. Zygmunтови Zimowskiemu. 26 maja wraz z biskupem Zimowskim celebrował Mszę świętą w kaplicy Cudownego Obrazu na Jasnej Górze. Ostatni raz przybył do Polski 10-11 maja 2003 roku jako legat papieski z okazji 750. rocznicy kanonizacji św. Stanisława Biskupa i Męczennika. 10 maja uczestniczył w uroczystej Eucharystii przy kaplicy narodzenia św. Stanisława w Szczepanowie koło Brzeska (diecezja tarnowska), a 11 maja przewodniczył obchodom rocznicy w Krakowie. Podczas liturgii używał kielicha, który archidiecezji krakowskiej podarował Jan Paweł II.

PRZED PIELGRZYMKĄ

Pierwsze wzmianki o wizycie Benedykta XVI w Polsce, ziemi ojczystej Jana Pawła II, znajdziemy już w *Komunikacie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski po wyborze nowego Papieża z 19 kwietnia 2005 roku*:

Habemus Papam – mamy Papieża! – dzielimy się tą radością z wami, bracia i siostry! 265. Biskupem Rzymu został wieloletni współpracownik Jana Pawła II – kardynał Joseph Ratzinger, który przyjął imię Benedykt XVI.

Przejście do wieczności Jana Pawła II uświadomiło nam, jak poszerzył On naszą miłość do Kościoła i Chrystusa, ożywił ją i uczynił twórczą. Po blisko dwudziestu siedmiu latach niezwykłego pontyfikatu jeszcze mocniej wierzymy, że Kościołem kieruje Duch Święty i że to On wskazał poprzez wybór Kardynałów kolejnego następcę świętego Piotra.

To o niego i za niego modlił się poprzedni Papież w swej poetyckiej wizji z *Tryptyku rzymskiego*: „Tak było w sierpniu, a potem w październiku pamiętnego roku dwóch konklawe, / i tak będzie

znów, gdy zajdzie potrzeba, po mojej śmierci. / Ty, który (...) przenikasz – wskaż! / On wskaże...”

I właśnie dziś Duch Święty wskazał; dlatego też witamy całym sercem Benedykta XVI, nowego Namiestnika Chrystusowego, na trudnym urzędzie świadka i nauczyciela wiary, stróża jedności Kościoła. Jesteśmy przekonani, że przychodzi On pełnić wolę Chrystusa i że swą miłością obejmuje wszystkich ludzi, zwłaszcza chorych i cierpiących.

Kościół w Polsce przez stulecia był zawsze wierny Biskupowi Rzymu. Dziś pragniemy ponowić gotowość przyjmowania nauki i wskazań naszego Papieża Benedykta XVI.

Jak ongiś święty Paweł, posyłając do gmin chrześcijańskich swoich wysłańców, prosił wspólnoty o godne ich przyjęcie, tak i my, Pasterze Kościoła w Polsce, prosimy słowami Apostoła Narodów: abyście, ujrawszy Benedykta XVI, ponownie się uradowali i przyjęli go w Panu z całą radością. A takich jak on otaczajcie czcią (por. Flp 2, 28-29).

Stajemy dziś wszyscy, jako Lud Boży, przy nowym Papieżu, aby codziennie gorliwie modlić się o zdrowie i siły potrzebne dla Niego w służbie Bogu, człowiekowi, Kościołowi oraz światu.

Módlmy się zatem gorąco, aby Ojciec Święty umacniał swych braci w wierze, był odważny wobec zła i błędów, cierpliwy wobec poszukujących prawdy i miłosierny względem błądzących.

Jeśli zaś Benedykt XVI zechce podjąć trud pielgrzymowania, przyjmiemy Go z radością na polskiej ziemi sercem napełnionym wiarą, która każe pamiętać, że kolejny Strażnik Kluczy Piotrowych otrzymał swój urząd i swoje zadania od samego Chrystusa – nadziei naszego zbawienia.

Po obradach Rady Stałej Episkopatu Polski i Biskupów Diecezjalnych na Jasnej Górze 2 maja 2005 roku, rzecznik Episkopatu ks. Józef Kloch stwierdził, iż Benedykt XVI zamierza odwiedzić Polskę, nie jest znana jeszcze data tej wizyty. „Czuję potrzebę odwiedzenia Polski” – te słowa skierował w Watykanie Benedykt XVI do przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski arcybiskupa Józefa Michalika podczas jego pobytu w Wiecznym Mieście w związku z inauguracją Pontyfikatu.

Podczas obrad Rady Stałej Episkopatu Polski na Jasnej Górze, 25 czerwca 2005 roku arcybiskup metropolita krakowski Stanisław Dziwisz poinformował, iż Ojciec Święty Benedykt XVI bardzo poważnie rozważa możliwość odbycia krótkiej wizyty w Polsce w połowie 2006 roku. W *Słowie Rady Stałej i Biskupów Diecezjalnych z Jasnej Góry* z 26 sierpnia 2005 roku czytamy:

Biskupi z wdzięcznością przyjmują zapowiedź wizyty apostolskiej Papieża Benedykta XVI w Polsce, którą planuje On w 2006 roku; dziękują za tę decyzję oraz radują się z oczekiwanego spotkania

z Następcą św. Piotra. Wyrazili też wdzięczność za rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II oraz za podtrzymywanie żywej pamięci o swoim Poprzedniku w wielu przemówieniach i spotkaniach.

W wywiadzie, udzielonym 20 września 2005 roku o. Andrzejowi Majewskiemu SJ dla TVP1 z okazji Dnia Papieskiego obchodzonego w Polsce 16 października, na pytanie: *Ojciec Święty! Oczekujemy teraz w Polsce. Wielu pyta, kiedy Ojciec Święty przyjedzie do Polski*, Benedykt XVI odpowiedział:

Tak, mam zamiar udać się do Polski, jeśli Bóg i czas na to pozwoli. Rozmawiałem już o tym – również na temat ewentualnego terminu – z księdzem arcybiskupem Dziwiszem. Mówi się o czerwcu, jako o dacie najbardziej odpowiedniej. Oczywiście to wszystko musi być jeszcze ustalone przez kompetentne instancje. W tym sensie jest to więc dopiero „wstępna przymiarka”. Ale wydaje się, że – jeśli Bóg da – w czerwcu przyszłego roku będę mógł do Polski przyjechać.

W wywiadzie dla tygodnika „Niedziela” na pytanie: *Czy wystosuje Pan oficjalne zaproszenie do Polski dla Benedykta XVI? Czy wizyta Papieża jest nam teraz potrzebna?* – prezydent RP Lech Kaczyński odpowiedział:

Wiem, że wizyta w Ojczyźnie swojego poprzednika Jana Pawła II jest wielkim pragnieniem Benedykta XVI. Na pewno wystosuję więc takie zaproszenie. Jak wiadomo, jest szansa, że Ojciec Święty odwiedzi nas w przyszłym roku.

W przemówieniu do Ojca Świętego podczas wizyty *ad limina Apostolorum* biskupów polskich arcybiskup Stanisław Dziwisz powiedział:

W imieniu wszystkich obecnych biskupów wyrażam szacunek, oddanie i wielką życzliwość. Jesteśmy wdzięczni, że Wasza Świątobliwość zechciał nas przyjąć i dał nam możliwość przedstawienia naszych radości i niepokojów związanych z naszą posługą w diecezjach. Jest jeszcze jeden powód do wyrażenia podziękowania przy tej okazji za osobiste przywiązanie Waszej Świątobliwości do osoby i dzieła sługi Bożego Jana Pawła II. Przede wszystkim chcemy podziękować za mądrą, kompetentną i wierną współpracę, jaka miała miejsce w czasie Jego pontyfikatu, tak bogatego i znaczącego. Możemy jedynie wyobrazić sobie, jak były cenne dla Jana Pawła II mądre rady, udzielane przez Waszą Świątobliwość w trudnych kwestiach teologicznych, a także w sprawach związanych z życiem codziennym Kościoła powszechnego. Dziękujemy za delikatność,

z jaką Wasza Świątobliwość towarzyszył swemu drogiemu poprzednikowi w ostatnich dniach agonii, a także jako dziekan Kolegium Kardynalskiego w czasie uroczystego pogrzebu. Nie możemy zapomnieć stałego przywoływania nauczania i przykładu Jana Pawła II w wystąpieniach, a także w działaniach duszpasterskich. Jakże nie podziękować za podjętą przez Waszą Świątobliwość decyzję o skróceniu czasu oczekiwania na początek procesu beatyfikacyjnego naszego umiłowanego Papieża. Dziękujemy, Wasza Świątobliwość! (...). Naród ten (Polska) z niecierpliwością oczekuje na to, aby Cię przyjąć. Wszyscy czekamy na to, by Wasza Świątobliwość przybył do naszego kraju i odwiedził Kościół, który Cię kocha i wspiera nieustanną modlitwą. Wasza Świątobliwość może być pewny tych uczuć. Jak wie Wasza Świątobliwość, umiłowany Jan Paweł II nie dążył do tego, aby przywiązać ludzi do samego siebie, ale zawsze do Następcy św. Piotra. Nasz lud przyjął to z otwartością. Nie przestaje kochać opłakiwanego Papieża, ale w równym stopniu kocha Ciebie, który jesteś jego następcą. Uważam za swój obowiązek zakomunikować, że są to przede wszystkim ludzie młodzi, którzy proszą nas, aby powiedzieć Waszej Świątobliwości, że bardzo pragną spotkać się z Waszą Świątobliwością w czasie podróży do Polski. Byłbym zaszczycony, gdyby takie spotkanie mogło odbyć się w Krakowie. Dziękujemy, Ojczy Świąty, za możliwość wyrażenia naszego szacunku. Zapewniamy o modlitwie naszych Kościołów lokalnych we wszystkich intencjach związanych z Twoją posługą Następcy św. Piotra. Prosimy o apostolskie błogosławieństwo dla nas samych i dla wszystkich ludzi, których Pan powierzył naszej opiece duszpasterskiej.

Bezpośrednie robocze przygotowania do wizyty Benedykta XVI w Polsce rozpoczęły się w połowie grudnia 2005 roku. Powołane zostały specjalne komisje – przez Konferencję Episkopatu Polski oraz Radę Ministrów RP – odpowiedzialne za organizację pielgrzymki Ojca Świętego w Polsce.

KOMISJA KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
DO SPRAW PIELGRZYMKI
OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI DO POLSKI

- biskup Piotr Libera – przewodniczący
- ks. prałat Lucjan Skolik
- ks. prałat Jan Drob
- ks. pułkownik Sławomir Żarski
- ks. profesor Mateusz Matuszewski
- o. Rafał Szejka SJ
- o. Andrzej Majewski SJ
- redaktor Marcin Preciszewski